

Betoog Onafhankelijk Moerdijk, gehouden in de raadsvergadering 16 juli 2009

Voorzitter,

Het moet de coalitie toch een flink pak van het hart zijn dat ze na het te nemen besluit van hedenavond elkaar niet meer krampachtig hoeven vast te houden en dat daarmee tegelijk een einde komt aan de meest ondemocratische coalitie die we tot op heden hebben meegemaakt in het bestaan van Moerdijk. Een coalitie die maar één doel had opgedragen gekregen: namelijk uitbreiding van het industrieterrein er doorheen jassen, OM buiten het college te houden door een cordon sanitaire, maar ook en dat is wat bedoeld wordt met het meest ondemocratische: de bevolking van deze gemeente uitsloot van zeggenschap, van inspraak over de vraag of onze moerdijkse bevolking uitbreiding wilde, doordat steevast een referendum op voorstel van CU, SP en OM (met allerlei drogredenen overigens) werd afgewezen en tegengehouden. Zoals ook discussie over nut en noodzaak van de noordelijke randweg Zevenbergen uit de weg gegaan wordt door een simpele verwijzing naar de intentieovereenkomst Gebiedsontwikkeling Moerdijk, en dus ook hier de burger buitenspel wordt gehouden.

Daarmee heeft deze coalitie laten zien waar zij staat als het gaat om de democratische spelregels, niet aan de kant van de bevolking, de burger die juist over de inrichting van zijn omgeving zeggenschap wil, maar dat de kant is gekozen van de macht, de politieke elite die wel weet wat goed is, zonder naar de bevolking te luisteren. Aanbodgestuurd dus, met de vraag geen rekening houden. Een verschijnsel dat zich ook landelijk voordoet en leidt tot grote afkeer van alles wat met politiek te maken heeft. Dat die landelijke lijn ook plaatselijk wordt gevolgd door de landelijke partijen hier in de raad is verrassend omdat het plaatselijk besturen van een gemeente toch minder te maken zou moeten hebben met de landelijke oekazes die van bovenaf op de landelijke partijen afkomen. Moerdijk is daar een schoolvoorbeeld van en heeft geleid tot verhoudingen die als je mensen spreekt, niemand wil, maar wel zich voordoen omdat de onredelijkheid van de coalitie niet aanvaard is door wat als oppositie wordt genoemd, daar waar geen sprake is of was van een georganiseerde oppositie van deze 3 fracties. Wat dat betreft wordt vaak in stereotypen gedacht en gesproken van coalitie en oppositie. Anders dan de coalitie heeft mijn fractie meerdere malen bij goede voorstellen gewoon voorgestemd en niet vanuit een oppositiegedachte: tegen. Toch werd en wordt ons dat beeld opgeplakt, omdat beeldvorming een van de belangrijkste oorzaken is van hetgeen zich in de Moerdijkse politiek afspeelt. Beeldvorming waardoor men soms uitspraken denkt te horen van mijn fractie die helemaal niet werden uitgesproken laat staan bedoeld.

Al deze zaken hebben geleid tot het krampachtig met elkaar omgaan binnen de coalitie gewoon omdat de coalitie kost wat kost overeind gehouden moet worden. Maar ook omdat ieder weldenkend mens weet dat ook raadsfracties die niet tot de coalitie behoren goede gedachten en voorstellen hebben als het gaat om het wel en wee van Moerdijk en zijn inwoners. Immers het kan toch niet zo zijn dat als je coalitie bent het per definitie beter weet dan de partijen die geen deel uitmaken van die coalitie. De mate van democratie kan alleen maar afgewogen worden aan hoe de meerderheid omgaat met de minderheid. In deze raad en gedurende deze raadsperiode en met deze coalitie hebben we dat geweten, met de besluitvorming rond LPM als triest dieptepunt.

Want voorzitter, die krampachtigheid, dat besluit om LPM door te drukken ondanks alle valide argumenten tegen van zowel burgers als de partijen die geen deel uitmaken van het college, hebben geleid tot verhoudingen binnen deze raad die men graag in de schoenen schuift van onze fractie en dan liefst nog in die van haar fractievoorzitter. Maar is dat wel zo? Gaat het wel om de stoeve verhoudingen tussen coalitie en oppositie? Door hier de nadruk op te leggen kun je vooral de aandacht afleiden van je eigen functioneren als beleids of bestuurlijk verantwoordelijke. Ook het college gebruikt deze kapstok met overgave. Ook het college en het functioneren ervan speelt hier een dominantere rol dan naar buiten wordt gebracht. Het is toch een openbaar geheim dat de verhoudingen binnen het college ronduit slecht zijn, dat het is voorgekomen dat een wethouder als gevolg van hoog opgelopen spanningen in tranen de collegevergadering uitliep. En dan is het toch wel stuitend te zien dat de coalitie hier niks aan doet en nog stuitender dat geprobeerd wordt OM hiervan de schuld te geven

Voorzitter, wij hadden deze aanloop nodig omdat Moerdijk sinds haar bestaan is bezocht door claims van Rijk en Provincie, gevolgd door KvK, BRG, SES etc (want Moerdijk heeft immers een grote tuin...) over zaken als A16, HSL, Robel, Glastuinbouw, Moerdijk 600 bruto, Baggerslibdepot, Moerdijk 220 bruto, waarbij nauwelijks initiatieven werden ontwikkeld op het gebied van het neerzetten van een goede op elkaar afgestemde organisatie, waar men nu dus eindelijk mee gestart is, op het daadwerkelijk samenwerken van de kernen, laat staan dat de burger met hun alledaagse en kleine verlangens behoeftes en ergernissen moeten wachten want de 3 MMM gaan voor. Dat roept spanningen op. Dat verdeelt de raad, dat wijst schuldigen aan die dat helemaal niet zijn, daarbij bij tijd en wijlen geholpen door de krant. Ook bij 3mmm is een door de belastingbetaler betaalde PR machine op gang gebracht die de echte zaken verzwijgt, verbergt en absoluut niet een evenwichtig verhaal geeft van de voor- en nadelen van het besluit waar we voor staan. Maar waarvoor ook nog heel wat water door het Hollands Diep zal moeten stromen om de bestemmingsplan procedure rond te krijgen, om maar wat te noemen.

Wij hadden deze aanloop ook nodig voorzitter om te laten zien in welk spanningsveld hier besluitvorming plaatsvindt, besluitvorming met zulk een grote impact waarbij je niet anders dan tot de conclusie kan komen dat dit eigenlijk niet kan omdat er geen bestuurlijk evenwicht is, geen gedragen besluitvorming van de hele raad. Wat ook niet bijdraagt tot een evenwichtige benadering is de opmerking door de wethouder dat het om slechts 1,26 % van onze grond gaat. Deze technocratisch kille benadering gaat voorbij aan leefbaarheid, gezondheid welzijn en welbevinden van de burgers van onze gemeente. Je zult maar heel fijn wonen aan de Moerdijkseweg, waar je in je huis en omgeving je ziel en zaligheid hebt gestopt en dan met een opmerking als die ik net noemde worden geconfronteerd. Deze gevoelloosheid voel je ook in de rapportages van het SP-onderzoek doorklinken, ook al wordt dat tegengesproken. Maar het gaat hier wel om het geluk van mensen die hier niet om gevraagd hebben.

We praten immers over een besluit dat tot op dit moment naar het zich laat aanzien een meerderheid kent die gebaseerd is op een gesloten coalitie die zijn geschiedenis vergeet, en zijn kiezers andere beloften heeft gedaan zoals GroenLinks, maar ook heeft de meerderheid zijn controlerende taak bij de vorming van dit college

ingeleverd. Ik heb dat al meerdere keren gezegd. Maar die dankzij die krampachtigheid vasthoudt door dik en dun aan Moerdijk 220ha bruto. Omdat als je alles afweegt voor je eigen gemeente een dergelijk besluit niet meer kan of mag genomen worden want indruisend tegen de door de landelijke politiek inmiddels voorgestane benadering van herinrichting, hergebruik van bestaande industrieterreinen en zoals bekend liggen er op Moerdijk 1 honderden ha die zo gebruikt kunnen worden. Zie ook in dit verband de brief van Milieudefensie die wij van harte ondersteunen. Zie ook opmerkingen en berekeningen van SBBM/Hart van Moerdijk ten aanzien van braakliggende hectares, die niet voldoende weerlegd worden.

Het ondemocratische gehalte van het huidige college en coalitie komt ook op een andere wijze nadrukkelijk terug. Het gaat om het volgende.

Reeds in de commissievergadering van 25 juni jl kwam ik tot de conclusie dat de toen aangeleverde stukken mij aanleiding gaven te stellen dat het voorstel niet rijp was voor behandeling in de raad.

Je hoopt dan en geeft het college de credits om dat te herstellen en voor de raadsbehandeling wel de stukken beschikbaar te stellen waar het allemaal om draait, namelijk de stukken van de sluitende business case. Want dat was de opdracht die de raad had meegegeven. Dat was ook de opdracht die teruggekoppeld dan wel voorgelegd moet worden aan die raad in zijn controlerende rol.

En dat nu, voorzitter, is niet gebeurd. Niets van dat alles. Er ligt geen rapportage van Roosemalen en Savelkoul (het bureau dat de business case berekende) ter inzage. Ik refereerde daar al naar tijdens de commissievergadering in juni. Als je zoiets elementairs mist, dan wel niet krijgt om beginnend van uit een positieve grondhouding een en ander te beoordelen en een kans te geven, tja dan werk je als college niet mee aan het kunnen functioneren van de raad in de rollen die de raad heeft of je het met de uitbreiding van Moerdijk 1 nu eens bent of niet. Het gaat hier om openheid, open kaart spelen het voorzien van de raad met de juiste informatie opdat de raad zijn werk kan doen. Het gaat om een basishouding teneinde democratische spelregels een kans te geven. Dat is tot onze grote teleurstelling niet gebeurd. De informatie die we hebben gekregen is niet de business case zoals die ergens in het gemeentehuis en daarbuiten ligt. Bij deze doe ik dan ook nogmaals een beroep op de wet openbaarheid van bestuur om de business case zoals opgesteld door Roosemalen en Savelkoul B V dd. 7 november 2008 alsnog in het bezit te krijgen.

Het onnodig moeten smeken om de broodnodige informatie om over hetgeen van ons gevraagd wordt te beslissen, verruwt het spel en de verhouding onnodig. Daarom had ik mijn inleiding ook nodig om duidelijk te maken dat je best met elkaar van mening mag verschillen, maar dan wel op basis van alle gegevens bij alle partijen ofwel equality of arms. Dat is er nu niet. Die kans om herstel heeft het college niet gegrepen. Ik kan dan ook niet snappen dat B&W volharden in hun achterkamertjes gedoe, maar meer nog ons beslissende informatie onthoudt die nota bene nodig is om tot een verantwoord besluit/ afweging te komen. In elke situatie voldoende om een College naar huis te sturen: er wordt glashard informatie achtergehouden.

Wat rest voorzitter is op onderzoek uitgaan. Ga je zelf maar zoeken waarom die informatie je onthouden wordt, waarom die cruciale informatie als de business case niet wordt verstrekt. Dan zal er wel wat mis zijn denk je dan. Voelt u het al aankomen: door die vraag is het wantrouwen al geschapen, niet door mijn fractie, maar door het college dat essentiële zaken achterhoudt.

En ja wel hoor uit een rapportage die ook ten gemeentehuize bekend is blijkt dat de business case die we niet te zien krijgen tot op heden, bij lange na geen business case is, maar een financieringscase, een financieringscase die rekent richting een gewenste upfront afdracht van alsdan nog niet gerealiseerde opbrengsten ten behoeve van verschillende projecten in het kader van 3M.

Die uitgangspunten van Roosemalen zijn optimistisch namelijk een modelberekening van volledige uitgifte in 10 jaar door verkoop, waarbij alleen binnen deze tijdspanne rekening gehouden wordt met rentelasten en indexeringen. Er wordt geen rekening gehouden met beheerskosten die er toch wel zullen zijn.

De vragen die ik op 25 juni stelde ten aanzien van de business case met name waar het gaat over dit soort zaken (hoe is het met de vraag naar het terrein) zijn onbeantwoord gebleven.

Echter uitgifte van de grond later dan 10 jaar leidt zowel bij de eindwaarde als de netto contante waarde tot aanzienlijke verliezen die kunnen oplopen tot eindwaarde € 76 miljoen respectievelijk € 24 miljoen verlies contante waarde.

Daarnaast is het zo dat bij vertraagde uitgifte dus langer dan 10 jaar al snel leidt tot een enorme financieringsbehoefte die kan oplopen tot een half miljard euro. Waar mee dus tegelijk geconcludeerd kan worden dat het uitgifte tempo de grootste risico factor is!!! En dat is nu precies wat wij in de naar blijkt onvoldragen business case naar op zoek waren, met name om de risico's voor de gemeente op een rij te krijgen.

Overigens de optimistische benadering ten aanzien van de 150 hectare van Roosemalen staat in schril contrast bij wat Moerdijk 1 is overkomen en die na 40 jaar nog verre van vol is.

De geschetste problemen worden uiteindelijk veroorzaakt doordat budgetten voor projecten in het kader van de gebiedsontwikkeling Oost vooraf uit de exploitatie van het logistieke park worden gefinancierd.

Deze handelwijze zet het hele voorstel dat thans voorligt op losse schroeven, maar tegelijk ook de voorgehouden milieuwinst en verbeteringen die het college voor ogen heeft. Die komen, uitgaande van de niet op de realiteit gebaseerde verwachtingen en uitgangspunten van de business case daarmee op drijfzand te staan oftewel zijn onhaalbaar en daardoor stappen we bij een ja besluit in een financieel avontuur dat voor deze gemeente in de toekomst slecht uitpakt en waarvan je uiteindelijk kun stellen dat dit college van de geschiedenis van Moerdijk 1 niets heeft geleerd. Maar waarbij het allerergste is dat ons deze wezenlijke informatie wordt onthouden. En daarom herhaal ik dat het voorliggende voorstel niet rijp is voor behandeling of je nu voor of tegen uitbreiding van Moerdijk 1 bent.

Immers:

- Van de projecten Zwaluwe, Roode Vaart, Zevenbergschen Hoek, Klundert en Zevenbergen is nergens iets concreets te vinden.
- de aangeleverde stukken zijn incompleet
- er is maximale beslotenheid
- er is maximale geheimzinnigheid als het gaat over de cijfers en de berekeningen
- er is maximale onthulling van de noodzaak van open kaart spelen, transparantie en openbaarheid van stukken
- de 1 miljoen kosten studies het afgelopen jaar zijn voor de raad niet inzichtelijk
- de aanvullende bladzijden tekst die we gekregen hebben bevatten niks meer dan in eerste instantie ons al bereikte.
- Op basis van die informatie is geen verantwoord besluit te nemen door de raad, tenzij je je controlerende taak inlevert en afgaat op: luister maar naar ons. Wij weten hoe het zit. Het komt wel goed.
- Er zijn geen scenario's die inzicht geven in uitgifte planning
- Er zijn geen ramingen omtrent de opbrengsten, met andere woorden wat moet de 1.5 miljoen m2 opbrengen wil het rendabel zijn.
- Er zijn geen ramingen van uitgaven die nodig zijn als het gaat om bouwrijp maken van de 220 ha.
- Er is op basis van de huidige gegevens geen enkel inzicht in het gegeven of er nu wel of niet een sluitende business case is, dan wel in gewoon Nederlands: er is geen zicht op de economische uitvoerbaarheid van het plan, om de simpele reden: er zijn geen cijfers als door mij genoemd aanwezig. Wie ze wel ziet en heeft mag het zeggen.
- Hoe kun je dan komen tot een besluit?
- De grond van de gemeente wordt niet ingebracht tegen boekwaarde zoals de wethouder in de commissie beantwoordde maar om niet.
- Kortom de stelling eerder ingenomen in de commissie BM moet worden herhaald: het voorstel is niet rijp voor behandeling wegens bovenmatig ontbreken van informatie inzake de cijfers.
- De bevoegdheden van de ontwikkelentiteit zijn onbekend.
- De deelnemers aan die entiteit zijn eveneens onbekend. De rol van de gemeente daarin is onbekend.
- De status van het Havenschap is onbekend. We weten alleen dat er een due diligence onderzoek plaatsvindt (een boekenonderzoek) wat inhoudt dat er een overname of iets dergelijks in de lucht hangt.
- De subsidies 42,6 miljoen die het LPM mogelijk moeten maken liggen hoger dan aangegeven en geven dus niet de werkelijkheid weer omdat niet meegerekend worden de echte waarde van de gronden van de gemeente die om niet worden ingebracht, de gronden van de domeinen 75 ha. die tegen een onbekende lage prijs worden ingebracht,
- Op 1 september 2009 wordt aan Caldic een bedrag van 51 mln. overgemaakt, terwijl zij pas in 2016 weg hoeven te zijn. Zij heeft dus 7 jaar rente op dat bedrag, feitelijk wordt dus veel meer betaald (in de orde van € 67 mln), lezen we ook nergens
- Op vragen van ons gesteld in de commissie BM dd. 25 juni hebben wij geen antwoord gekregen.
  - hoe liggen de prognoses
  - welke bedrijven staan in de rij

- waar komen die bedrijven vandaan
- welke bedrijven van buiten de regio
- welke bedrijven van binnen de regio
- is dit een project om de economie vlot te trekken ten laste van de overschotten bij Provincie en gemeente?
- Kortom welke lasten gaan ontstaan waarvoor de belastingbetaler mag opdraaien.
- Op vragen die we gesteld hebben als:
  - maatschappelijke kosten baten analyse
  - een milieu kosten baten analyse: met andere woorden welke concrete milieuwinst is er te behalen door dit plan rekening houdend dat extra verkeersbewegingen zullen optreden, dat verplaatsing geen winst oplevert,
  - welke gevolgen er zijn voor de gemeentelijke begroting voor de komende jaren
  - een financiële kosten baten analyse.
  - De niet in de stukken genoemde uitgaven/investering in Moerdijk 220 bruto belopen volgens onze berekening bijna 300 miljoen euro. Dat betekent per te verwachten arbeidsplaats ongeveer 60.000 tot 75.000 euro. En dat slechts binnen een bereik van 2025 oftewel 15 jaar.

Maar er ontbreekt meer:

Nut en noodzaak:

- Nut en noodzaak van de aanleg van Moerdijk 220 zijn nog steeds niet aangetoond. Ook al wordt dat nu, en dat een oude truc van bestuurders een gepasseerd station genoemd. We zijn niet eens fatsoenlijk gestopt bij dat station!
- Het is gewoon opgenomen in de nota Pieken in de Delta, aangewezen als hotspot logistiek en vooruit met de geit, iedereen praat dat na. Het gaat hier net zo als bij Moerdijk 600 bruto waar Buck international dit moest toegeven.
- De gebiedsvisie Oost is noch in 2007 noch in 2008 door de raad vastgesteld in tegenstelling tot hetgeen steeds wordt beweerd.

Vernietiging van openbare ruimte:

- Wat we wel zeker weten: de opgeofferde ruimte van 220 ha. wordt vernietigd
- Er is geen compensatie voor wat verloren gaat.
- De vernietiging van de 220 ha is niet in geld uitgedrukt
- Er is geen zekerheid dat het op termijn bij 220 ha blijft.
- Volgens onze berekeningen mag de waarde van de 220 ha uitgaande van de economische waarde geraamd worden bij een rente% van 3,5% en bij opbrengst per ha. van 5000 euro gesteld worden op 892.000.000
- Bij een opbrengst per ha van 10.000 euro is die economisch opgeofferde waarde bijna 1.8 miljard.
- Het als waardevol agrarisch cultuurlandschap gekenmerkt gebied wordt dan nog niet eens in geld uitgedrukt. Dat moet nog bij genoemde getallen worden opgeteld om de echte waarde van de 220 ha. te bepalen.
- Nergens uit de stukken blijkt dat dit ook tenminste de opbrengsten zijn van de verkoop van de 1,5 mln m2.

- Hier gaat dus weer op dat de werkelijke kosten niet in rekening worden gebracht bij de verkoop van de grond. Zoals eerder prof. Rijnvos stelde.

Geen milieuwinst, maar milieuverlies:

- De te behalen milieuwinst is niet concreet gemaakt. Waarom wordt de door u gestelde maar niet onderbouwde milieuwinst/leefbaarheidswinst wel naar voren gebracht en het verlies van waardevol agrarisch cultuurlandschap niet als verlies ingebracht?
- Verplaatsingen van milieuhinderlijke bedrijven geeft geen vermindering van milieulast
- Er ontstaat een groter areaal bedrijventerrein met meer vervoersbewegingen dan in de oude situatie.
- Er komt een stroom extra verkeersbewegingen op gang van rond de 8.000 vrachtovervoerbewegingen en 27.000 personenautobewegingen. De negatieve gevolgen van de uitstoot van deze voertuigen laat raden dat de kwaliteit van de lucht langs de snelwegen en de aan-afvoerroutes verslechtert. Ook de filedruk neemt toe met alle milieugevolgen van dien
- De leefbaarheid/gezondheid zal verder worden aangetast
- Er is geen toetsingskader om de effecten op leefbaarheid, milieu, natuur en landschap voor alle geplande ontwikkelingen te berekenen.
- Kortom van het toepassen van het stand-still beginsel is hier geen sprake.
- OM heeft steeds gesteld dat gezondheid niet te koop is

Werkgelegenheid:

- Voorbij gegaan wordt aan hetgeen bekend is als het gaat over de werkgelegenheid bij de logistieke sector. Ik citeer hierbij CPB/BLM plan langere termijn visie van het rijk (pagina 47 die in geen enkel stuk is weerlegd): Sinds geruime tijd is een verschuiving in de samenstelling van de werkgelegenheid gaande vanuit de sectoren nijverheid en logistiek naar de dienstverlenende sectoren. Deze structurele ontwikkeling heeft een negatieve invloed op het gemiddelde ruimtegebruik per werknemer.
- In het meerjarenprogramma West Brabant werkt door! wordt geconstateerd dat de arbeidsmarkt in West Brabant voor de meeste sectoren een sterk oplopende krapte kent. In 2015 wordt het tekort op de arbeidsmarkt alleen al in de provincie Noord Brabant op enkele 10 duizenden verwacht. Hoe denkt het college dit op te lossen?
- Er is geen rekening gehouden met krimp van de bevolking Zie daarvoor de verwachtingen neergelegd in de ruimtelijke visie West Brabant 2030

Voorzitter, zowel inhoud als proces deugen van geen kanten. Het is ronduit een schande dat College en coalitie dit door willen drukken met daarbij een Haags aandoend scenario om GroenLinks haar imago te laten redden, waar iedereen natuurlijk dwars doorheen prikt.

Nogmaals:

- nut en noodzaak zijn niet aangetoond
- de onderbouwing van de business case is onvolledig, eenzijdig en misleidend
- de Raad wordt belangrijke informatie onthouden
- de burger wordt onvoldoende betrokken
- mens en milieu zijn de dupe

Het is een schande voor de democratie!